

Udskriftsdato: tirsdag den 9. juni 2026

VEJ nr 9459 af 29/06/2009 (Historisk)

Vejledning til bekendtgørelse om 6 ugers selvvalgt uddannelse til forsikrede ledige

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: 2008-0002486

Senere ændringer til forskriften

VEJ nr 9399 af 01/07/2010

Vejledning til bekendtgørelse om 6 ugers selvvalgt uddannelse til forsikrede ledige

Reglerne om forsikrede lediges ret til selvvalgt uddannelse har hidtil været fastsat i henholdsvis lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) og lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, som hører under Undervisningsministeriet.

Pr. 1. august 2009 flyttes reglerne om forsikrede lediges ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse til beskæftigelseslovgivningen. Reglerne vil fremgå af Arbejdsmarkedsstyrelsens bekendtgørelse om 6 ugers selvvalgt uddannelse til forsikrede ledige og af Arbejdsdirektoratets bekendtgørelse om uddannelsesydelse.

Under selvvalgt uddannelse modtager forsikrede ledige uddannelsesydelse efter reglerne i bekendtgørelse om uddannelsesydelse.

Reglerne om selvvalgt uddannelse til *beskæftigede* vil fortsat være reguleret i lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU) og lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

I det følgende gennemgås indholdet af Arbejdsmarkedsstyrelsens bekendtgørelse om 6 ugers selvvalgt uddannelse til forsikrede ledige.

Bekendtgørelsens kapitel 1 indeholder fællesbestemmelser for uddannelsesområderne.

Kapitel 2 indeholder regler for uddannelser på folkeskole- og gymnasialt niveau samt videregående uddannelse.

Kapitel 3 indeholder regler for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveau.

Administration af reglerne

Administrationen af ordningen varetages af arbejdsløshedskasserne. Arbejdsløshedskasserne behandler ansøgningen fra den ledige om deltagelse i uddannelse og sikrer, at den ledige opfylder betingelserne, herunder at deltagelsen finder sted inden for de første 9 måneders sammenlagt ledighed for personer, der er fyldt 25 år, og inden for de første 6 måneders sammenlagt ledighed for personer, der er under 25 år.

Arbejdsløshedskasserne skal sikre, at en ledig maksimalt får 6 ugers selvvalgt uddannelse med uddannelsesydelse i løbet af en ledighedsperiode. De 6 uger opgøres i timer og kan tages i sammenhæng eller opdeles i flere perioder.

Arbejdsløshedskasserne træffer tillige afgørelse om og udbetaler befordringsgodtgørelse.

Jobcenteret skal administrere betaling for køb af uddannelse og eventuel deltagerbetaling til uddannelsesinstitutionerne samt træffe afgørelse om og udbetale beløb til kost og logi for ledige.

Jobcentrenes køb af uddannelse til forsikrede ledige i forbindelse med 6 ugers selvvalgt uddannelse skal foregå på samme måde, som når jobcentrene betaler for uddannelse ved tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Det vil sige, at afregning for uddannelse samt eventuel deltagerbetaling fra 1. august 2009 omfattes af betalingsloven og skal ske efter de af Undervisningsministeriet fastsatte takster.

Der er endvidere etableret en overgangsordning, som betyder, at jobcentret også skal betale for forløb, der måtte være aftalt/disponeret før 1. august 2009, men som først igangsættes efter 1. august 2009. Betaling for kost og logi følger statens regler om tjenesterejser, reducerede satser.

I. Angående bekendtgørelsens kapitel 1.

Til § 1:

Adgang til 6 ugers selvvalgt uddannelse

Personkredsen

Det fremgår af bekendtgørelsen, at forsikrede ledige, der er berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, har ret til at deltage i sammenlagt 6 ugers selvvalgt uddannelse, dvs. uddannelse inden for de områder, der følger af bekendtgørelsens bilag 1.

For personer under 25 år, skal uddannelsen være afviklet inden for de første 6 måneders sammenlagt ledighed. Og for personer, der er fyldt 25 år, skal uddannelsen være afviklet inden for de første 9 måneders sammenlagt ledighed.

Hvis den ledige starter på en ny dagpengeperiode, får personen ret til en ny periode med 6 ugers selvvalgt uddannelse.

Personer, der har modtaget et tilbud om aktivering efter kapitel 10-12 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, kan ikke afvise at deltage i tilbuddet med den begrundelse, at personen i stedet ønsker at deltage i selvvalgt uddannelse.

Definition af ledig i forbindelse med selvvalgt uddannelse

Spørgsmålet om, hvornår en person anses for ledig, og dermed er omfattet af reglerne om ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse med uddannelsesydelse, afgøres efter praksis og reglerne i henhold til lov om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og lov om statens voksenuddannelsesstøtte (SVU).

Personer, der anses for beskæftigede efter disse regler, skal fortsat søge om VEU-godtgørelse eller SVU-støtte til uddannelse efter reglerne herom.

Som beskæftigede, efter reglerne om godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og statens voksenuddannelsesstøtte, anses personer i ordinær beskæftigelse som lønmodtagere eller selvstændig erhvervsdrivende på en arbejdsplads i Danmark. En beskæftiget lønmodtager er en person, der har indgået en bindende aftale med en offentlig eller privat arbejdsgiver om løn- og ansættelsesvilkår, som typisk vil foreligge i et ansættelsesbevis.

Nærmere informationer om i hvilke situationer en person kan anses for beskæftiget efter reglerne om SVU og VEU kan findes på Styrelsen for Statens Uddannelsesstøttes hjemmesider:

www.svu.dk

eller www.veug.dk.

Til § 2-3

Opgørelse af forbrug af de 6 uger og modregning

For uddannelser på folkeskoleniveau, gymnasieniveau samt videregående uddannelser omfatter retten til 6 ugers selvvalgt uddannelse med uddannelsesydelse i alt 37 timer pr. uge for fuldtidsforsikrede og 30 timer pr. uge for deltidsforsikrede.

For erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveau omfatter retten til 6 ugers selvvalgt uddannelse med uddannelsesydelse i alt 37 timer pr. uge for personer, som er tilmeldt jobcenteret som arbejdssøgende på fuldtid, og 30 timer for personer, som er tilmeldt jobcenteret som arbejdssøgende på deltid.

De timer, der tæller med i beregningen ved opgørelse af forbruget, er således – som hovedregel – de timer, hvor der udbetales uddannelsesydelse.

Ved opgørelse af, om en person har udnyttet sin ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse, medregnes perioder, hvor ansøgeren har deltaget i selvvalgt uddannelse for ledige efter de regler, der var gældende før 1. august 2009 og har modtaget VEU-godtgørelse eller SVU-støtte. Der sker således en modregning af forbrug inden for disse ordninger og uddannelsesydelser.

For så vidt angår uddannelse på folkeskole- og gymnasialt niveau samt videregående uddannelse gælder særligt følgende: Afbrydelser i undervisningen i forbindelse med kortere ordinære ferieperioder og andre

kortere afbrydelser i perioder, hvor der ikke gennemføres undervisning, medregnes ikke i retten til timer, uanset at der udbetales uddannelsesydelse for de pågældende dage.

Til § 4 - 6

Optagelse på uddannelserne

6 ugers selvvalgt uddannelse kan tages på følgende områder

- 1) Erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveau. Disse uddannelser fremgår af pkt. 1 i bekendtgørelsens bilag 1.
- 2) Uddannelser på folkeskoleniveau og anden uddannelse på tilsvarende niveau, gymnasial uddannelse og videregående uddannelse. Disse uddannelser fremgår af pkt. 2-7 i bekendtgørelsens bilag 1.

Arbejdsdirektoratets ansøgningsskema om uddannelsesydelse skal anvendes, når der ansøges om optagelse.

Eventuel deltagerbetaling, som i henhold til lovgivningen er knyttet til uddannelserne, afholdes af jobcenteret. Der henvises til Undervisningsministeriets bekendtgørelse om betaling for visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.m.

Til § 7

Rådighed m.v.

Ledige, der deltager i selvvalgt uddannelse, skal stå til rådighed for arbejde, som de henvises til af jobcenteret eller arbejdsløsheds-kassen.

Det indebærer, at de ledige under uddannelsen skal være tilmeldt jobcenteret og have indlagt godkendt cv i Jobnet efter reglerne herom i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Ledige, der deltager et færre antal timer, end hvad der betragtes som fuld tid for henholdsvis fuldtids- og deltidsforsikrede, skal hver 7. dag bekræfte deres aktive jobsøgning efter reglerne herom i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Jobcenteret vil kunne træffe afgørelse om at fritage den ledige fra at blive henvist til arbejde, hvis jobcenteret skønner, at den selvvalgte uddannelse medvirker til, at personen kan opnå fast beskæftigelse, herunder når personen deltager i et særligt målrettet uddannelsesforløb.

Afgørelse om fritagelse for rådigheden skal skriftligt meddeles af jobcenteret til personen og arbejdsløsheds-kassen.

Under deltagelse i selvvalgt uddannelse har de ledige ikke pligt til at tage imod tilbud om aktivering.

Personer, der på fuld tid deltager i selvvalgt uddannelse, er ikke omfattet af det individuelle kontaktførelse efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, hvad enten de er fuldtids- eller deltidsforsikret. Dvs. at hvis man deltager et færre antal timer, end hvad der betragtes som fuldtid for henholdsvis fuldtids- og deltidsforsikret, er man omfattet af det individuelle kontaktførelse.

II. Angående bekendtgørelsens kapitel 2.

For uddannelser på folkeskoleniveau og anden uddannelse på tilsvarende niveau, gymnasial uddannelse og videregående uddannelse indeholder bekendtgørelsen bestemmelser om følgende:

Til § 8

Krav om maksimal forudgående uddannelser

For at deltage i selvvalgt uddannelse på folkeskoleniveau og gymnasialt niveau er det en betingelse, at personen er kortuddannet.

At være kortuddannet vil sige, at personen må have indtil

- 1) 7-8 års skolegang suppleret med en erhvervsrettet uddannelse eller uddannelse svarende hertil, eller
- 2) 9-10 års skolegang suppleret med 2 års erhvervsrettet uddannelse eller en forældet erhvervsrettet uddannelse.

Ved beregningen af længden af skolegang og erhvervsrettet uddannelse ses der bort fra

- uddannelse, der ikke er afsluttet,
- enkeltfagsundervisning, der ikke samlet udgør en uddannelse, og
- enkeltstående kurser.

Ved beregningen af længden af erhvervsrettet uddannelse indgår praktikperioder.

En erhvervsrettet uddannelse betragtes som forældet, hvis den uddannelsessøgende

- ikke har anvendt uddannelsen i de sidste 5 år forud for ansøgningstidspunktet
- Ikke har anvendt og kan sandsynliggøre, at der ikke er mulighed for at anvende uddannelsen igen, fordi den ikke svarer til den nuværende uddannelse.

Arbejdsløhedskassen kan bestemme, at der ved afgørelsen af, om en uddannelsessøgende er kortuddannet, helt eller delvist kan ses bort fra

- erhvervsrettet uddannelse, hvis den uddannelsessøgende kan dokumentere, at uddannelsen ikke kan anvendes af helbredsmæssige grunde, eller
- skolegang eller erhvervsrettet uddannelse fra udlandet, hvis den uddannelsessøgende kan sandsynliggøre, at skolegangen eller uddannelsen ikke kan anvendes i Danmark.

Arbejdsløhedskassen kan se bort fra, at personen skal være kortuddannet, når den uddannelsessøgende, der har gennemgået en erhvervsrettet uddannelse op til og med erhvervsuddannelsesniveau, søger forbedrende voksenundervisning, ordblindeundervisning for voksne eller specialundervisning for voksne.

Til § 9

Krav om minimumsalder

Det fremgår, at for at deltage i uddannelserne efter bekendtgørelsens kapitel 2 er det en betingelse, at personen er fyldt 25 år. Dog er aldersgrænsen 20 år for deltagelse i forberedende voksenundervisning, ordblindeundervisning for voksne eller specialundervisning for voksne.

Uddannelsesydelser gives tidligst fra udgangen af den kalenderuge, hvor personen fylder 25 eller 20 år.

Til § 10

Heltidsuddannelse

Selvvalgt uddannelse kan som hovedregel tages som enten deltidsuddannelse eller heltidsuddannelse. Dog er det for uddannelser på videregående niveau et krav, at uddannelsesaktiviteterne skal være tilrettelagt på heltid. Heltidsundervisning er

- 1) Undervisning normeret som heltidsundervisning i henhold til ministerielt fastsatte regler.
- 2) Undervisning godkendt som heltidsundervisning med henblik på tildeling af statens uddannelsesstøtte. Undervisning, der er godkendt som heltidsundervisning efter SU-reglerne, kan fx være enkeltfagsundervisning på VUC i 23 ugentlige undervisningstimer til almen voksenuddannelse. Der kræves dog kun 17 ugentlige undervisningstimer for medlemmer, der har et barn under 7 år. Det er en betingelse, at barnet bor hos medlemmet.
- 3) Andre former for undervisning, hvis undervisningen omfatter mindst 20 undervisningstimer i gennemsnit om ugen.

Videregående uddannelsesforløb, der er udbudt under lov om åben uddannelse og under § 5 i lov om universiteter, falder altid ind under nr. 1, fordi der til disse forløb er knyttet en normering i enten uddannelsesbekendtgørelse eller studieordning/studieplan.

Ved heltidsuddannelse på videregående niveau forstås desuden en uddannelse, dele af en uddannelse eller et særligt tilrettelagt forløb, der af uddannelsesstedet udbydes som et samlet forløb, når normeringen i ECTS-point (European Credit Transfer System) svarer til uddannelsestiden. Et studenterårsværk er en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år og svarer til 60 ECTS-point.

Det er uddannelsesstederne, der på ansøgningen oplyser, om der i det konkrete tilfælde er tale om heltidsundervisning.

III. Angående bekendtgørelsens kapitel 3.

For uddannelser inden for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveau indeholder bekendtgørelsen bestemmelser om følgende.

Til § 11

Krav om maksimal forudgående uddannelser

For at kunne deltage i selvvalgt uddannelse inden for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse er det en betingelse, at personen ikke i forvejen har en uddannelse, der med hensyn til niveau og varighed overstiger erhvervsuddannelse eller anden uddannelse, der kan sidestilles med erhvervsuddannelse, medmindre uddannelsen ikke har været anvendt i de sidste 5 år.

Dette indebærer, at personen højst må have

- 1) en uddannelse ud over en almen skoleuddannelse til og med gymnasialt niveau,
- 2) en erhvervsuddannelse efter lov om erhvervsuddannelser, en lærlingeuddannelse, en erhvervsfaglig grunduddannelse, en grundlæggende social- og sundhedsuddannelse eller en grundlæggende uddannelse efter lov om landbrugsuddannelser,
- 3) en kommunal- eller etatsuddannelse eller lignende, hvis uddannelsesniveau og varighed ikke overstiger erhvervsuddannelserne eller et niveau og en varighed, der kan sidestilles hermed, eller
- 4) en anden og højere uddannelse end nævnt i nr. 1-3, og ikke har haft beskæftigelse inden for uddannelsens område i de sidste 5 år.

Uddannelser, der kan sidestilles med erhvervsuddannelser, jf. nr. 2, er uddannelser, der i niveau eller varighed maksimalt svarer til niveauet eller varigheden af erhvervsuddannelserne. Det er en betingelse, at der ikke er et adgangskrav til uddannelsen, der forudsætter bestået uddannelse på gymnasialt niveau.

Personer med en uddannelse, der er afløst af en ny tilsvarende uddannelse, kan deltage i uddannelse, hvis den nye uddannelse ikke forudsætter bestået gymnasial uddannelse.

Udgangspunktet er altså, at deltagerne højst må have en uddannelse, der ikke har en bestået gymnasial uddannelse som adgangskrav, og hvis varighed ikke overstiger ca. 4 år. Det er uden betydning, om uddannelsen er offentlig eller privat. Desuden er det kun afsluttede uddannelser, der indgår i vurderingen.

Ved vurderingen af, om en given uddannelse er på erhvervsuddannelsesniveau eller på et højere niveau, må der også ses på deltagerens udenlandske kvalifikationer. Der skal ikke foretages en tilbundsående undersøgelse med indhentning af eksamensbeviser fra udlandet osv., men hvis det efter de oplysninger, en deltager selv giver, er ret klart, at den pågældende har en videregående uddannelse, må det medføre, at der ikke kan deltages i uddannelsen som selvvalgt uddannelse. Hvis den pågældende mener, at den udenlandske uddannelse ikke er på videregående niveau, må den pågældende selv fremskaffe den nødvendige dokumentation for uddannelsens niveau.

Endelig bemærkes, at der kun ses på de adgangskrav, der gælder i dag: Hvis en uddannelse tidligere havde studentereksamen som adgangskrav, men i dag har folkeskolens afgangsprøve, er der ikke tale om en videregående uddannelse.

Personer, der har taget en erhvervsuddannelse, og som derefter har videreuddannet sig, fx på Danmarks Forvaltningshøjskole, vil have uddannet sig ud over erhvervsuddannelsesniveauet, og vil derfor ikke kunne deltage som selvvalgt uddannelse.

Nærmere oplysninger om de enkelte uddannelser og deres niveauer kan findes to steder: For ældre uddannelsers vedkommende bedst i DUN – Dansk Uddannelsesnomenklatur, og for nyere uddannelsers vedkommende i Uddannelsesguiden. DUN kan hentes som pdf-fil på www.dst.dk, og seneste udgave er fra 2006. Uddannelsesguiden findes på www.ug.dk og opdateres løbende.

Særligt om uddannelser over erhvervsuddannelsesniveau

Personer, der har en uddannelse ud over erhvervsuddannelsesniveau, men som ikke har brugt denne uddannelse i 5 år eller mere, kan eventuelt have mulighed for at deltage i erhvervsrettet voksen- og videreuddannelse, men det afhænger af en helt konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Hvis fx en person, der er uddannet folkeskolelærer, har haft arbejde som kassemedarbejder i det lokale supermarked og har haft denne beskæftigelse de sidste 7 år, vil den pågældende kunne deltage i efter- og videreuddannelse som selvvalgt uddannelse.

Men hvis en person er uddannet erhvervsøkonom for 10 år siden og har haft arbejde som butikschef i det lokale supermarked, kan den pågældende ikke siges at have forladt sit uddannelsesniveau og have arbejdet på erhvervsuddannelsesniveau. Personen vil følgelig ikke være berettiget til selvvalgt uddannelse.

En person, der har en videregående uddannelse, som aldrig har været brugt, er også omfattet af 5 års reglen. Det vil sige, at hvis en sygeplejerske efter endt uddannelse vælger at arbejde som rengøringsassistent, skal der gå mindst 5 år fra afslutningen af sygeplejeuddannelsen, før den pågældende har mulighed for at deltage i selvvalgt uddannelse.

Til § 12

Fjernundervisning

Det fremgår af bestemmelsen, at der ikke kan deltages i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, hvor undervisningen foregår som fjernundervisning, dvs. at mindre end 50 pct. af undervisningen er tilrettelagt som tilstedeværelsesundervisning.

Til § 13

Befordringsgodtgørelse

Arbejdsløshedskasserne yder befordringsgodtgørelse ved deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse.

Betingelserne for at få befordringsgodtgørelse fremgår af kapitel 14 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Det er en forudsætning, at den daglige transport mellem bopælen eller indkvarteringssted og uddannelsesstedet og retur er mere end 24 kilometer. Godtgørelsen pr. dag kan alene udbetales for de kilometer, der ligger ud over de første 24 kilometer.

Befordringsgodtgørelsen er 2,07 kr. pr. km. (6.juli 2009). Kilometertaksten reguleres en gang årligt med virkning fra den første mandag i juli måned på grundlag af prisudviklingen inden for det offentlige transportområde. Ved udbetaling afrundes den samlede godtgørelse til nærmeste hele kronebeløb.

Er deltageren under uddannelsen indkvarteret, er der ret til tilskud til transport frem og tilbage mellem bopæl og indkvarteringssted

- 1) ved uddannelsens start og afslutning,
- 2) ved søgnehellidage og
- 3) hver weekend.

Inden udbetaling af befordringsgodtgørelse skal arbejdsløshedskassen indhente dokumentation fra det sted, hvor uddannelsen finder sted, om i hvilket omfang personen har fulgt uddannelsen, henholdsvis givet møde. I tilfælde, hvor en sådan dokumentation ikke kan indhentes, udbetales befordringsgodtgørelsen på grundlag af en erklæring fra personen.

Til § 14

Kost og logi

Jobcenteret træffer afgørelse om og udbetaler beløb til kost og logi.

Der er ret til tilskud til kost og logi under deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. Det forudsætter, at personen har mere end 120 kilometer i transport mellem bopæl og uddannelsessted og retur, og at personen under uddannelsen er indkvarteret uden for sin bopæl.

Også hvis det af andre grunde er rimeligt, at personen er indkvarteret uden for sin bopæl, kan der ydes tilskud til kost og logi efter reglerne herom.

Hvis udgiften til kost og logi indgår i kursusprisen eller uddannelsesstedet yder kost og logi, bortfalder tilskuddet helt eller delvist.

Tilskuddet til dokumenterede og udokumenterede udgifter til kost og logi administreres og udbetales af jobcenteret efter statens regler om tjenesterejser, reducerede satser.

Til § 15

Ikrafttrædelse og overgangsbestemmelser:

Ressortflytningen af reglerne om 6 ugers selvvalgt uddannelse til forsikrede ledige finder sted den 1. august 2009.

Ved opgørelse af, om en person har udnyttet sin ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse, medregnes perioder, hvor ansøgeren har deltaget i selvvalgt uddannelse for ledige før 1. august 2009.

Følgende fremgår desuden af overgangsbestemmelserne fra loven om flytningen af reglerne til beskæftigelseslovgivningen:

Ledige med ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse, der inden lovens ikrafttræden er påbegyndt en uddannelse med godtgørelse ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse eller med statens voksenuddannelsesstøtte, kan færdiggøre uddannelsesforløbet med godtgørelse eller støtte efter de hidtidige regler.

Ledige med ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse, der inden lovens ikrafttræden har indgivet en ansøgning om statens voksenuddannelsesstøtte, jf. bekendtgørelse nr. 643 af 15. juni 2007 om statens voksenuddannelsesstøtte § 19, stk. 2, sidste pkt., til en SVU-administrator, kan deltage i den valgte uddannelse med voksenuddannelsesstøtte efter de hidtil gældende regler.

Beskæftigelsesministeriet, den 29. juni 2009

KIM SVENDSEN-TUNE